Штарина плаћена у готову

НОВИ САД
субота
1 јула 1939
Година V
Бр. 153(1.232)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази свакодневно осим понедељника
Примерак 1 дин.
Месечна претплата 20 д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација: Краља Александра 7. — Телефони: 21-05 — 21-06. Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58.460. — Поштански фах број 178. — Рукописи се не враћају

Боравак делегације италијанских полицајаца претворен у срдачне манифестације италијанско-југословенског пријатељства

Делегацији италијанских полицајаца приређен је у Ср. Каменици и Н. Саду срдачан дочек

У част угледних италијанских гостију Бан г. др. Јован Радивојевић приредио је у ресторану хотела „Краљица Марија" ручак Италијански полицајци на Венцу и у манастиру Крушедолу

Враћајући посету нашим полицајцима од прошле године једна делегација еминентних италијанских полицајаца налази се, ових дана, у првој званичној посети нашој земљи и нашој полицији. Делегација италијанских полицајаца, на челу са г. Артуром Бокинием, шефом целокупне италијанске полиције, генералним полициским директором и краљевским сенатором, г. Емилиом Манганиелом, шефом кабинета Генералне полициске дирекције у Риму, и г. др. Ерколеом Контием, генералним инспектором јавне безбедности, допутовала је у нашу земљу уочи Видовдана. Угледним италијанским гостима приређен је у Београду врло срдачан дочек. Они су јуче присуствовали на Бањици вежбама наших полицајаца, којима је присуствовао и претседник Краљевске владе г. Драгиша Цветковић, са претседником Сената г. др. Коросцем, гг. Министрима, члановима дипломатског кора и најугледнијим личностима.

Пошто се шеф италијанске делегације г. Бокини, у пратњи г. Манганиела, због важних послова јуче вратио у Рим вођство италијанске делегације преузео је генерални инспектор јавне безбедности г. др. Ерколе Конти.

У част италијанских гостију синоћ је у хотелу „Бристол" дао вечеру начелник одељења за државну заштиту Министарства унутрашњих дела г. Цветан Ђорђевић. Данас пре подне угледни функционери италијанске полиције посетили су Централну полициску школу у Земуну где су се упознали са радом ове наше најбоље полициске школе. После тога чланови италијанске делегације довезли су се у Сремску Каменицу где су посетили Жандармериску подофицирску школу.

САСТАВ ИТАЛИЈАНСКЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ

У делегацији италијанских полицајаца која је данас допутовала у Ср. Каменицу и Нови Сад, под вођством г. др. Ерколеа Контиа, налазе се: генерални инспектор јавне безбедности г. др. Лето Гвидо, шеф полициских одреда у Риму, генерални инспектор г. др. Барлето Цезуалдо, вицеквестори г. Фернандо Солети и г. др. Антонио Питино, затим г. др. Родолфо Модрини и г. др. Антонио Пикуто, полициски комесари, г. др. Назарено Киуцелин, помоћник комесара, г. Арено Балдарасе и г. Паоло де Ђовани, виши бригадири и други.

Италијанској делегацији приређен је врло срдачан дочек у Жандармериској подофицирској школи у Ср. Каменици

Делегација високих функционера италијанске полиције

Сремска Каменица, 30 јуна. — Данас пре подне, у 11.30 часова, стигла је у Жандармериску школу у Ср. Каменици делегација високих функционера италијанске полиције, под вођством генералног инспектора јавне безбедности г. др. Ерколеа Контиа. У њиховој пратњи били су г. Вјекослав Кершован, начелник Министарства унутрашњих послова, помоћник команданта Жандармерије, дивизиски генерал г. Кв. Тартаља, са потпуковником г. Миланом Рајаковићем и мајором г. Б. Рорманом, г. Владета Милићевић, делегат нашег Министарства унутрашњих послова у Риму, инспектори Министарства унутрашњих послова г. Шошкић и Вучковић, заповедник Централне полициске школе у Земуну г. Иван Ткалчевић.

Чланове италијанске делегације и њихову пратњу из Београда дочекао је на улазу Жандармериске подофицирске школе, која је била искићена нашим и италијанским заставама, командант школе, жандармериски пуковник г. Драгутин Чанић са ађутантом, капетаном прве класе г. Чедомиром Костићем. Пошто је поздравио угледне италијанске госте, пуковник г. Чанић увео их је у

(Наставак на трећој страни)

Свечана сахрана заслужног државника др. Мехмеда Спахе

Београд, 30 јуна. — Под претседништвом министра без портфеља г. др. Џафера Куленовића, јуче у подне састао се Државни одбор за сахрану др. Мехмеда Спахе, министра саобраћаја и сенатора, који је утврдио програм сахране.

Око 3.30 часова ковчег са телом др. Спахе унет је и постављен у свечану чекаоницу београдске железничке станице уз звуке музике и војничке почасти које је одала једна чета војника. Затим је почео дефиле народа, који је трајао до после 7 часова увече, до свечаног испраћаја посмртних остатака из Београда. Не што пре 8 часова стигли су чланови владе на чело са претседником г. Драгишом Цветковићем. Пре тога влада је одржала комеморативну седницу.

Претседник Београдске општине г. Влада Илић у име Београда се опростио са министром др. Мехмедом Спахом и истакао његову делатност овог заслужног државника и родољуба.

Одмах после тога кренула је погребна поворка пероном. Ковчег су понели чланови владе, а за ковчегом су ишли претседник владе г. Цветковић са претседником Народне скупштине г. Симоновићем и министрима. Велику погребну поворку за вршавао је велики број поштовалаца др. Спахе.

Специјални воз са телом др. Спахе кренуо је у 8.30 часова. Чланови Краљевске владе отпутовали су другим специјалним возом у 23.30 часова.

Специјални воз са телом др. Спахе успут од Вишеграда задржавао се у свим већим станицама, где се народ у великом броју опраштао са покојником. Данас у 9.30 воз је стигао у Сарајево.

Данас после подне, после подневне молитве, обавиће се у Сарајеву свечана сахрана др. Мехмеда Спахе. Др. Мехмед Спахо покопаће се у почасном гробљу Гази Хусреф-бегове џамије.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ У НОВОМ САДУ

Инв. бр. 1536

ЈЕДНА ЗНАЧАЈНА ПРИНОВА У КАДРУ НАШИХ ОПШТИНСКИХ ЧИНОВНИКА

Слушаоци првог бележничког течаја постигли су завидан успех

Законом о општинама предвиђено је да с есвака бановина постара за стручно образовање општинских службеника. Приликом дебате по овом питању, у законодавним телима је посвећена велика пажња стварању интелигентног, свестрано образованог и стручно упућеног кадра општинских чиновника. Подвучено је да би нашем општинском уређењу најбоље одговарала установа високе комуналне школе, али да се њено оснивање мора одложити док се не створе потребни услови за њено функционисање. Прихваћено је средње решење: да овој школи претходе стручни течајеви за општинске службенике, на којима ће се, само од себе, развити градиво за научну обраду на познијој високој школи са рангом факултета.

Бан г. др. Јован Радивојевић

Наша бановина је такав течај добила прошле године. После десет месеци рада и учења, на томе течају је обављена скромна свечаност предаје диплома првој класи слушалаца, која је постигла завидан, изненађујући успех.

ШКОЛА СА СТО ПРЕДМЕТА

Наставни програм течаја садржи материју од преко сто десет закона и уредаба. Свака јединица наставе има обим и значај засебног предмета. Течајци су, дакле, имали пред собом градиво које је требало савлађивати великом брзином. Подељено на осам група, оно је, уствари, било јединствена енциклопедија бележничког знања, које у пракси и не може бити друго него збир свих наука и дисциплина потребних препорођају друштвеног живота на селу.

За све време трајања течаја Бан г. др. Јован Радивојевић се живо интересовао за успех течајаца, упозорујући наставнике да уложе највеће напоре да учесници течаја добију што бољу практичну и теориску спрему.

Наставници су били, по групама, инспектори и саветници Банске управе: гг. др. Стеван Суботин, Павле Теодоровић, Ђорђе Маринковић, др. Груја Медаковић, др. Воја Веселиновић, Јулије Улрих, Хранислав Јовановић и Бранко Бастајић. Секретар школе је био г. Милорад Косанић.

Управник течаја је г. Драгутин Бошковић, начелник Управног одељења Банске управе.

ОДЛИЧНА КЛАСА СЛУШАЛАЦА

На течај су, према уредби, могли бити примани кандидати са свршеном средњом школом. Пријавило их се тридесет и четири, а на крају године остало их је тридесет и три. Од њих су четрнаест показали одличан успех, а деветнаест врло добар.

Испит је трајао неколико дана. Отпочео је са градивом из државног права. Течајци су пријатно изненадили наставнике јасним и прецизним одговорима који су били, одиста, леп прилог критичком познавању наших законских прописа. Цео испит је текао глатко и полетно.

Двојица слушалаца су из Шумадије, један из Срема, двојица из Барање, десеторица из Баната и осамнаесторица из Бачке. Њихова имена су: гг. Симеон Белозоров, Јанков Мост; Каменко Бечејац, Бегеј Свети Ђурађ; Ђура Богдановић, Стари Сивац; Лазар Бранков, Стари Бечеј; Милан Вереш, Илок; Павле Ђуканов, Шупљаја; Витомир Еремић, Српски Елемир; Виктор Женицки, Чока; Стеван Ивков, Чуруг; Владимир Јегоров, Поповац; Милан Јовановић, Паланка; Боривоје Каленић, Чуруг; Миливој Лазаревић, Меленци; Јован Лангхофер, Бачки Петровац; Никола Лудвиг ,Катарина; Коста Лукић, Стапар; Младен Милић, Гајић; Павле Мијатов, Чиб; Константин Младеновић, Бадњевац; Иван Мојсејев, Мали Иђош; Милан Павловић, Крушевље; Милош Петромарков, Стара Моравица; Славко Раданов, Бачка Паланка; Паун Радојичић, Јарушница; Нестор Спајић, Стари Бечеј; Миленко Стајић, Српски Итебеј; Иван Стипац, Дорослово; Ненад Стражмештеров, Чуруг; Петар Томин, Стари Сивац; Владимир Топаловачки, Црепаја; Сима Топаловић, Бело Блато; Стеван Хорн, Плавна; Милорад Цвркушић, Пачир.

ПРЕДАЈА ДИПЛОМА

У уторак после подне извршена је свечана предаја диплома свршеним течајцима, у дворани Банске управе. Свечаност је отворио, у присуству свих наставника, начелник Управног одељења Банске управе г. Драгутин Бошковић. Он је одржао говор у коме је честитао слушаоцима на постигнутом успеху, истакавши да је резултат одличан и да превазилази сва очекивања. Изразио је наду да ће течајци стечено знање употребити на корист општина у којима раде, за добро Краља и Отаџбине. Честитао је, такође, наставницима који су извели ову класу одличних слушалаца.

Управнику и наставницима течаја захвалио се срдачним речима слушалац течаја г. Лазар Бранков, одавши, у име својих другова, дуну захвалност на труду који су им посвећивали. Истакао је да у њима поздрављ а и своје старешине и замолио их је да њега и другове узму у заштиту и пруже им потребну подршку у служби, јер су они махом без икакве протекције и утицајних веза. Нагласио је да је њихова једина протекција: стручно знање, љубав и оданост своме позиву са жељом да се што боље и достојније одуже своме народу и својој држави.

После тога је секретар г. Косанић сваком слушаоцу понаособ уручио диплому.

Управник течаја, начелник Управног одељења г. Драг. Бошковић

Течајци су после пријема диплома одржали другарски састанак са закуском, коме су присуствовали и наставници. На растанку је утврђено да се идуће године састану на истом месту, приликом прве облетнице после свршеног течаја.

Зашто Словачка има министра спољних послова?

Париз, 30 јуна. — Специјални дописник „Пари-Соар"-а допутовао је у Братиславу, и интервјуисао је г. др. Ђурчанског, који има титулу Министра спољних послова у влади словачких монсињора.

— Ми немамо спољну политику; на том пољу смо ми нуле! Ми се морамо да уживимо у стварност, и да задовољимо са тиме да са свима нашим суседима живимо у миру, у првом реду са моћним Немачким Рајхом.

То је био први одговор на питање о словачкој спољној политици. Дописник се интересовао шта ће бити са немачким трупама које се сада налазе у слободној Словачкој.

— Највећи део трупа требао би да се ускоро врати у домовину. Код нас ће остати неко време још потребан број немачке војске који ће да заврши рад на немачким утврђењима која се граде на словачкој територији.

— Словачка војска је спремна да изврши своју дужност. Расположење у њој је одлично.

Дописник га није питао у чему се састоји та дужност, али је приметио да редовна војска не трпи Хлинкине гардисте који парадирају стално по улицама у луксузним аутомобилима. Неки дан су опет три словачка авиона одлетела у Пољску, а свакодневно, у ноћи, мањи одреди бегају у Пољску.

СПОЉНОПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД „ДАНА"

— *СЛОВАЧКА ВЛАДА ПОЛАЗИ* корпоративно у Немачку да присуствује национал-социјалистичком „конгресу на западном бедему". Словачка влада ће, како се на надлежном месту изјављује, примити позив комесара г. Биркела и већ ових дана отпутовати у Кајзерлаутерн. Мисли се да ће том приликом доћи до важних разговора између немачких и словачких државника.

— *„ДЕЈЛИ ТЕЛЕГРАФ"* доноси информацију једног истакнутог члана Доњег дома, који тврди да је у Москви дошло до споразума и да ће се већ следећих сати потписати уговор.

— *ИТАЛИЈАНСКИ ПОЛИТИЧКИ КРУГОВИ* много су се заинтересовали за информације које су добили из Каира, према којима су се Велика Британија, Француска, Турска и Египат споразумели да створе велику арапску државу под протекторатом турског калифата. Ова нова држава, која би била у пријатељским везама у првом реду с Великом Британијом, имала би на челу емира Трансјорданије Абдала. Ибн Сауд противи се овом плану и зато је одлучио да склопи савез са осовином Рим-Берлин. То је и био разлог да је ових дана стигао у Берлин и био примљен од вође Рајха и канцелара г. Хитлера изасланик Ибн Сауда, који је сада стигао у Рим. Римски кругови с интересовањем се осврћу на овај план о стварању арапског царства под заштитом Велике Британије и Француске, јер би то, како у Риму истичу, значило обновити политику коју је Ататурк 1924 године забацио кад је укинуо калифат, и то из разлога јер је последњи носилац калифата био у рукама Енглеза. Осим тога у Риму упозоравају да нова Турска, под утицајем својих последњих политичких успеха, опет сања о старој моћи.

ЧИТАЈТЕ

„ДАН"

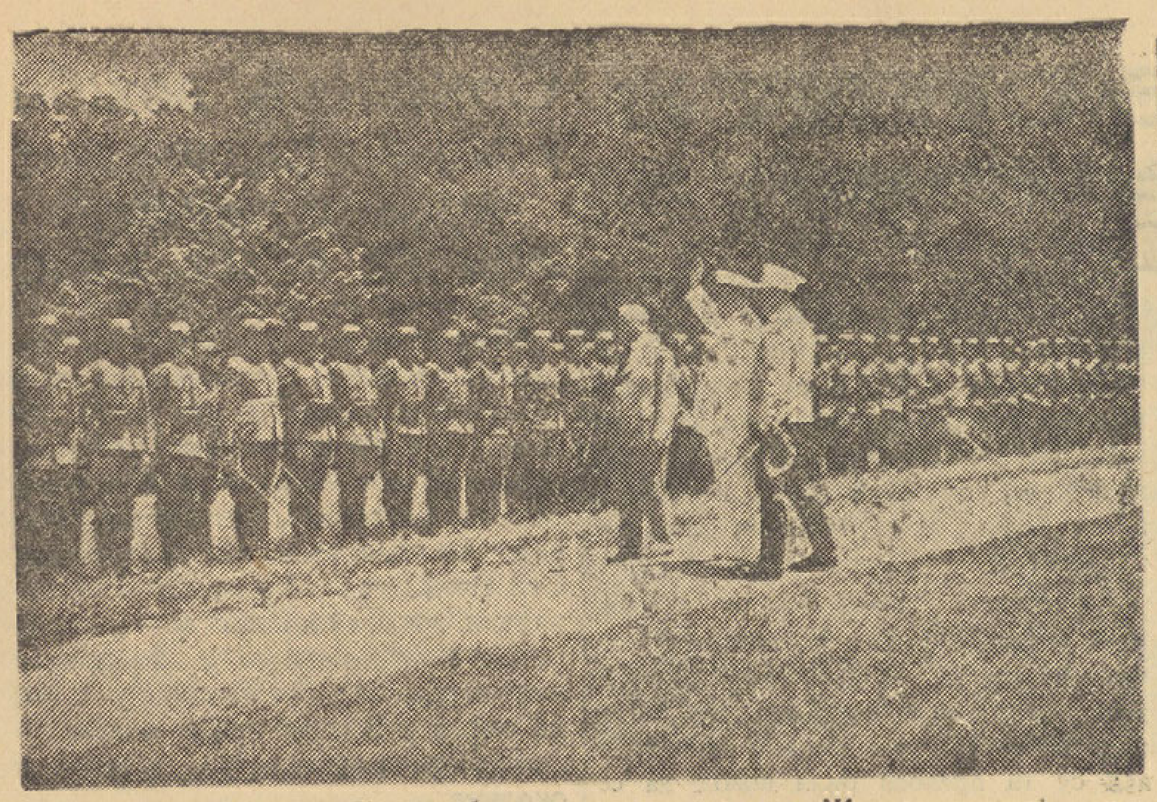

Шеф делегације г. др. Конти обилази почасну чету у Жандармериској подофицирској школи у Сремској Каменици

(Наставак са прве стране)

крут касарне Школе у коме су били постројени официри и питомци Жандармериске подофицирске школе. На челу постројених питомаца налазили су се помоћник команданта Школе, потпуковник г. Марко Олујевић, капетани прве класе гг. Душан Комадина, Данило Копривица, Богдан Чонкић, капетан друге класе г. Бранимир Мајсторовић. Почасном четом питомаца командовао је капетан г. Коста Поповић. Италијански гости, на челу са г. Контием, обишли су почасну чету. Том приликом г. др. Конти је поздравио жандармериске питомце на нашем језику: „Помоз Бог, жандарми!" Питомци су овај поздрав шефа италијанске делегације прихватили са громким покликом: „Бог ти помогао!"

Затим је генерал г. Тартаља, поздрављајући италијанске госте, рекао посторојеним питомцима:

— Пред вама су најистакнутији претставници јавне безбедности нашег моћног западног суседа, велике Италије. Ја вас позивам да их поздравите са „Живели!"

Бурним трократним „Живели!" питомци су прихватили овај поклик генерала г. Тартаље.

Потом се г. др. Конти захвалио на италијанском на срдачном пријему. Његов говор превео је на наш језик италијански полицијски комесар г. др. Родолфо Модрини.

Пред италијанским гостима дефиловала је потом почасна чета питомаца. Дефиле је на госте оставио најлепши утисак. Италијански гости разгледали су потом просторије Школе, као и читаоницу и музеј, а потом им је у официрском дому сервирана закуска.

Италијански полицајци су изразили своје дивљење за уређење ове наше одличне Подофицирске жандармериске школе, као и организацију њеног рада која је на великој висини.

Око 1 и по час италијански гости су напустили Подофицирску жандармериску школу, срдачно испраћени, и отпутовали аутомобилом у Нови Сад.

Ручак Бана г. др. Радивојевића у част италијанских гостију

Делегација високих функционера италијанске полиције стигла је у Нови Сад са пратњом која ју је допратила из Београда нешто после 1 часа после подне. Пред зградом Банске управе италијанске госте дочекали су претставници Банске управе и Управе полиције. Италијански гости, на челу са г. др. Контијем, одмах су отишли у кабинет Бана г. др. Радивојевића, где су их поред Бана г. др. Радивојевића и помоћника бана г. Дринчића, очекивали и начелник Министарства унутрашњих дела г. Цветан Ђорђевић, заступник отсутног команданта Прве армиске области, дивизиски генерал г. Милан Плесничар, генерал г. Милићевић, претседник општине г. др. Милош Петровић, начелник Управног одељења Банске управе г. Бошковић, шеф јавне безбедности г. Дејановић, претставници Управе полиције, управник г. Милан Бајић, заменик г. Родољуб Маленчић и шефови отсека гг. др. Вујић, Стојановић и Станковић.

Пошто су се краће време задржали у разговору са г. Баном и осталом господом, италијански гости су прешли у ресторан „Краљице Марије", где је у њихову част Бан г. др. Радивојевић приредио ручак. Ресторан „Краљице Марије" био је украшен тробојкама италијанским и југословенским и сликама Њ. В. Краља и Цара Виктора Емануела и шефа италијанске владе г. Мусолинија.

Ручак је протекао у најпријатнијој атмосфери. За време ручка узео је реч Бан г. др. Радивојевић, који је италијанске госте поздравио добродошлицом бираним речима. Говор Бана г. др. Радивојевића предат је у италијанском преводу функционерима италијанске полиције. На поздрав г. Бана одговорио је изразима топле захвалности шеф италијанске делегације г. др. Конти.

За време говора г. Бана и г. др. Контиа дошло је до одушевљених манифестација југословенско-италијанског пријатељства

После подне италијански гости одвезли су се на фрушкогорски Венац и до манастира Крушедол. Увече се враћају у Београд, одакле сутра продужују за Загреб, Љубљану и Блед, а са Бледа враћају се у Италију 3 јула.

Депутација из Дебељаче код Бана г. др. Радивојевића

Бан г. др. Јован Радивојевић примио је данас пре подне једну депутацију грађана из Дебељаче под вођством главног секретара Трговинско-индустриске коморе у Петровграду г. др. Љубомира Божића. Депутација је умолила Бана да помогне изградњу једног пута.

Видовданским свечаностима у Раваници присуствовали су министри г. г. Бешлић, Пантић и Бан г. др. Радивојевић

Раваница, 30 јуна. — Поподневним видовданским свечаностима у Раваници присуствовали су Министар пољопривреде инж. г. Никола Бешлић, Министар шума и рудника г. Љубомир Пантић и Бан Дунавске бановине г. др. Јован Радивојевић. Министар г. Бешлић и Бан г. др. Радивојевић допутовали су заједно из Новог Сада, док се Министар г. Пантић довезао из Београда. Маса народа приредила је гг. Министрима и г. Бану топао дочек. Угледне госте поздравио је, у име управе манастира Раванице, архимандрит г. Лонгин. Увече су се гг. Министри вратили у Београд, док се Бан г. др. Радивојевић вратио у Нови Сад.

Словачки народ није желео отцепљење од Чеха!

У Загребу је, неки дан, приказана Сметанина опера „Либуша". Тим поводом је дошло до одушевљених манифестација за Чехе, нарочито онда када је кнегиња Либуша отпевала познату арију да чешки народ никада неће изгинути и да ће надвладати све страхоте које ће се на њега сручити. „Хрватска Стража", тврдећи да је том приликом развијена и бивша чешко-словачка застава на позорници, пише да је то увреда за словачки народ, и да се за Чехе може манифестирати и на други начин. О увреди Словака и Словачке не може да буде ни говора, јер словачки народ није ни хтео самосталност. Да је то тачно, тврди и угледни швајцарски часопис „Ди Велтвохе", чији је специјални дописник, недавно, пропутовао Словачку, и који о Словачкој у чланку „Западна Словачка под кукастим крстом", пише ово:

„О некој стварној жељи за самосталношћу у Словачкој се уопште једва могло и да говори. Сви су у суштини били свесни тога да Словачка нема свега онога што је потребно за постојање једне самосталне државе. Карактеристично је било како су текли догађаји приликом проглашења словачке аутономије. Како сам сазнао од једног делегата који је сам у њима учествовао, они су текли овако. Приликом првог гласања 40 од сто делегата су гласали за прикључење Пољској, 20 од сто за прикључење Мађарској, а 40 од сто су хтели и даље да буду са Чесима. Уопште нико није том приликом дошао на идеју да се сети да тражи независност Словачке. Тек када је каснији министар Сидор интервенисао, постигнута је спољашња једнодушност, и сви делегати су се тада изјаснили за аутономију у оквиру Чешко-Словачке државе. Проглашење самосталности у Братислави, 14 марта о. г., да би се сакрила унутрашња подвојеност, извршена је са потпуним искључењем јавности. Чак ни конзуларни представници страних сила нису смели да присуствују „славном" рођењу словачке државе".

„Хрватски дневник" и ПАТ-ов извештај о споразуму

Загреб, 30 јуна. — „Хрватски дневник" пише: „Пољска агенција ПАТ послала је пољским листовима извештај из Београда о споразуму, те је тај извештај уз остале пољске листове објавио и „Курјер Познански". У томе се извештају каже: „Атмосфера оптимизма у питању споразума и даље траје у овдашњим политичким круговима. Очекује се закључење уговора, који би коначно уредио заједнички живот српског и хрватског народа. Тај оптимизам има стварног основа јер су ове недеље одржани у Београду важни политички разговори између претставника владиних кругова и делегата из Загреба др. Субашића, једног од најближих сарадника др. Мачека. Вести, које су продрле у јавност о теми тих разговора, потврђују, да је др. Мачек спреман одустати од својих захтева, изражених 24 априла ове године." Након тога се помиње од каквих је захтева др. Мачек наводно спреман одустати, те се каже: „У таквим околностима изгледа да стварно, осим израде техничких детаља, више ништа не може стајати на путу закључењу споразума, који је израз тежња и жеља како српског, тако и хрватског народа." „Хрватски дневник" на крају закључује:

„ПАТ-ов известитељ има право, када тврди да споразум жели и српски и хрватски народ, али што се тиче појединости, он очигледно није тачно обавештен."

„Ми ћемо сами себи кројити судбину!"

„Дојчес Фолксблат", доноси извештај о састанку немачке омладине у Петровом Пољу. Том је приликом одржао говор Рединге р, један од вођа наших Немаца. Према овом извештају, Рединге р је рекао: „Ми дунавски Немци после толико година постали смо коначно народ и сами стварамо, према нашим расним наклоностима, своју будућност. Ми не можемо у националном погледу бити друго него оно што су наша браћа у мајци отаџбини. Ми смо национал-социјалисти. Свет треба да у нама гледа нове људе, људе који неће, као у прошлости, бити под туђим утицајем, ми смо борци који ће сами себи кројити своју судбину".

НАШИМ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

ДАНАШЊЕМ БРОЈУ „ДАНА" ПРИЛОЖИЛИ СМО ЧЕКОВНЕ УПЛАТНИЦЕ ТЕ УПОЗОРУЈЕМО НАШЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ ДА НАЈКАСНИЈЕ ДО 10 О. М. УПЛАТЕ ПРЕТПЛАТУ НА ЛИСТ.

НАШЕ ДУЖНИКЕ ПОЗИВАМО И ОВОГ ПУТА ДА ИЗМИРЕ ДУГУЈУЋУ ПРЕТПЛАТУ.

Администрација Дана

„Око једног расписа претседништва Апелационог суда у Новом Саду

У рубрици „Слободна трибина“ ДАН објављује чланке и написе својих читалаца и лица ван редакције, у жељи да допринесу објективном третирању свих актуелних питања и проблема. Сасвим природно уредништво листа не мора да дели мишљења која се износе у овој рубрици, без обира на то да ли су она потписана туним именима њихових аутора или само неким иницијалима. Тако е ДАН поступати и у будуће. Уредништво је сматрало за потребно да то и овом приликом наомене својим читаоцима, објављујући ,врло радо, исправку претседништва Апелационог суда Новом Саду на напис једног нег читаоца објављен у ДАНУ од насловом „Око једног расписа Претседништва Апелационог суда у Новом Саду.“

У листу „Дан“ од 25 јуна 1939 год. изашао је под горњим насловом, у рубрици „Слободна трибина“, један допис, који је без потписа.

Ма да је веома незгодно одговарати на дописе без потписа, јер самим тиме, што исти није потписан види се неозбиљност, а и ко зна, какве писац има трговачке и друге намере!? Сем тога, како сам допис почиње са увредама и клеветама, то још мање заслужује одговора, па да је исти и потписан, јер ако би му се одговорило, дошло би се до тога, да се дискусија заврши са таквим разлозима, који би били веома незгодни.

Одбацујући сваки разговор са тим анонимним писцем — јавности ради излаже се следеће:

Уредба о ограничењу отуђења некретнина објављена је 18 фебруара 1938 год., а распис је издат већ 26 марта 1938 год. Кад се узме у оцену: време да се распис изради, да се достави надлежнима на одобрење — онда се види, да се одмах појавило питање неједнаке примене чл. 13 Уредбе и да се то морало расписом што пре расправити, што се и учинило.

Да би се тачно оценили разлози рада у распису, одмах излажем чл. 13 Уредбе, који гласи: „код стицања права власништва по извршеном поступку, извршна власт ће пре но што одлучи о „досуђивању“ доставити цео предмет комисији (чл. 7) да донесе одлуку по прописима ове Уредбе. Ако ова комисија одбије одобрење ,извршна власт ће ускратити досуђење.“

Настало је питање, шта је Уредба хтела рећи под „досуђивањем“?

У сада важећем извршном поступку о „досуђивању“ постоји читав низ прописа о томе, шта је досуђивање (§§ 142—155 И. п.) и када се по истом ради јасно је и зна се, шта све треба да буде. Ту нема сумње.

Но има велики број предмета где се извршење води још по бившем извршном поступку, а тај поступак у себи нема израза „досуђење“ и сада се појавило питање ,када ће извршна власт по тим предметима пре но што одлучи о „досуђењу“ доставити предмет комисији?!

У томе бив. извршном поступку постоје углавном два момента, о којима се сумња да су то за „досуђења“ и то: први моменат узима се, када се продата некретнина, после продаје, може узети у посед, ако не буде представке или ако то није другојаче уговорено или да се тај посед може узабранити, баш и ако би било представке и да је та забрана о трошку купчеву § 180 и други моменат: када продаја постане правоснажна и кад купац удовољи условима јавне продаје, а нарочито ако плати цену и кад се одређује из службене дужности укњижење права својине на купца — § 182 бив. извршног поступка.

Сем тога, по том бив. извршном поступку, ова два момента су временски готово увек доста удаљени један од другог. Сада је настало питање, да ли ће „досуђивање“ по Уредби бити: први моменат — узимање некретнина у посед или забрану, или други моменат укњижење купца.

Ако би се усвојио први моменат онда би сва та извршења по бив. извршном закону била ослобођења упућења комисији по Уредби, те би и без њене оцене ти купци евентуално постали власници — а ако би се узео други моменат — укњижба — онда би сви ишли пред комисију по Уредби и тражили одлуку комисије.

Анонимни допис пледира за први моменат јер он не жели одлуку комисије и зато распис напада јер он заступа други моменат. Анонимни допис као разлог наводи само једну одлуку где се, вели, казало да ће први моменат по бив. извршном поступку бити раван „досуђивању“ које је по сада важећем извршном закону. Сем тога допис не садржи ништа више, сем грдње и клевете.

Да је то мишљење погрешно навешћемо само разлоге зашто је распис нашао да је досуђивање само укњижба тј. други моменат.

Правило је да купац јавне продаје постаје власник некретнине тек у моменту укњижења у земљишне књиге. Дотле је он само условни највећи понуђач цене. Ово зато, што треба: да цену плати, да одговори другим условима продаје, да није било представке итд. па тек да добије евентуални посед. Но ни посед не мора увек добити јер у закону стоји: „ако у условима јавне продаје није другојаче уговорено.“

Све док све те услове не испуни он је само условни највећи понуђач цене. Према томе никако то „досуђивање“ по Уредби не може бити то, кад купац постаје условни купац и може евентуално добити и посед па чак а кад је дата представка, што све преставља само привилегију купца. Дакле и ако је жалбе на продају било добија се извесно обезбеђење за купца. Са свега тога јасно је да израз „досуђивање“ по Уредби представља пре моменат када купац постаје власник а то је укњижба из § 182 бив. извршног поступка.

Сем овог разлога постоји и следећи: у последње време преноси некретнина узели су такав правац да су постали права опасност, како за опште државне интересе, тако и за интересе земаљске одбране а за социјалне државне интересе (стварањем великих поседа, спекулација и др.). Зато је држава била принуђена да се од тих и таквих преноса брани Уредбом и да их подвргне једном специјалном прегледу од комисије — те је зато донета Уредба.

Да је ово тачно довољно је прочитати чл. 4 и 5 у којим се вели: да ће се одбацити све молбе где се правни посао противи државним интересима, а да се неће одобрити пренос, где је исти спекулативан, где се ствара велики посед и где се противи интересима земаљске одбране.

Да се сада види који су то преноси, који су изазвали да се донесе Уредба? Сви који су се извршили пред доношење Уредбе а и сви који су још у току и који се још врше. Према томе кад су ти преноси били повод да се донесе Уредба, онда је право државе и да исте испита и прегледа, а не да их због неког условног купа, пусти без прегледа и ако још нису довршени. Сем тога, ако ти преноси испуњавају услове по Уредби, биће све у реду, а ако не — онда је свакако државно право да се од тих и таквих преноса брани.

Питање је: да ли је то умесно да се сме рећи да су прописи из закона из 1881 год. једнаки са прописима важећег извршног поступка из 1930 г.? Но овде није место да се то расправља.

Зато је, оцењујући све те моменте, нађено, да је то „досуђивање“ које се помиње у чл. 13 Уредбе само моменат укњижбе из бившег извршног поступка и зато распис о томе и вели „по предметима извршења на које се има применити законски чланак LX из 1881 г. а под изразом „досуђење“ који се у чл. 13 Уредбе помиње, има се разумети укњижба права својине на купчево име — § 182 поменутог законског чланка.“

Напада се и други део расписа зато што се позивају будући лицитанти да се пре лицитације снабду са потребним комисиским одобрењем.

Међутим ствар је у следећем: по члану 6 Уредбе може се тражити одобрење комисије а не мора се приложити исправа о закљученом правном послу. Када се сада ово има на уму — онда је сасвим умесно да се будући лицитанти снабду са комисиским одобрењем и несметано даље свој посао обављају. Сем тога сви који су тражили продају знају шта коштају трошкови продаје и сада шта им вреде и многи лицитанти и цене ако се купцу не одобри куповина од комисије те се сав рад поништи?! Зар да се због тога поново излажу скупим трошковима око продаје?! Не, распис их опомиње и њих и лицитанте да то раније рашчисте, те да с те стране у раду буду сигурни. Ако то не учине, онда ће их извршна власт пре „досуђења“ упутити пред комисију ради одлуке и онда све незгоде и трошкове сносе они који нису благовремено то урадили. Дакле распис их позива да штету поновне продаје на овај начин избегну. Да ли ће комисија мање или више да ради — то није толико важно.

На крају дописа позивају се надлежни да се овај распис повуче као штетан. То може бити тачно да је штетан по интересе каквих сумњивих преноса али закони се пишу да се примењују без обзира на ма чије интересе.

Жалити је, што се је до ове дискусије дошло у листу који је само информативан, те су читаоци можда без потребе замарани, али на нетачности се морало указати.

Од претседништва Апелационог суда у Новом Саду, 28 јуна 1939 г., број С. У. 4298/1/939

Соколске вежбе у Новим Карловцима

привукле су многобројне посматраче из целе околине

Нови Карловци, 30 јуна. — У Новим Карловцима одржана је величанствена соколска јавна вежба, на којој су, поред домаћег соклства, учествовали и соколи из Београда, Земуна, Батајнице, Ст. Пазове, Инђије, Ст. Бановаца, Ср. Карловаца, Ст. Сланкамена, Крчедина, Голубинаца и других околних места. Јавна вежба претворила се у изванредну националну манифестацију, у којој је, поред огромног броја сокола, узело учешћа грађанство из места и околине.

Нови Карловци су осванули искићени заставама државних боја, цвећем и зеленилом. То није било славље само соколске чете, већ славље села. Пред новоподигнутим идеалним летњим вежбалиштем подигнут је славолук, искићен државним тробојкама, са соколским поздравом: „Здраво!“

Још пре подне соколи су пристизали са свих страна. Дочек гостију је био одушевљен.

После подне формирана је импозантна соколска поворка са мотоциклима, бициклима, коњицом и свим категоријама чланства.

Време је било идеално лепо, тако да је пролазак поворке оставио на раздрагану масу најлепши утисак. Улицама су се проламали одушевљени повици: „Живела Југославија!“, „Живео Краљ Петар Други!“

На јавном часу, под вођством начелника г. Владимира Дивљака и начелнице гђе Добринке Дивљак, изведене су вежбе у сјајном поретку и хармонији.

Публику и соколе поздравио је у врло лепом говору просветар чете г. Теодор Лукач. Говорио о мисији сокола у данашњој тешкој ситуацији.

Увече, под рефлекторима, на вежбалишту, одржана је веома успела соколска академија. Програм је био пун одабраних тачака. После програма било је народно веселе до зоре.

Ђ. Ћ.

Редовно купање у Новосадској минералној јодној води значи: здравље

У ВУКОВАРУ СЕ ГРАДИ ДОМ СИРОЧАДИ

Вуковар, 29 јуна. — Ових дана почела је градња Дома сирочади. Стари дом био је веома трошан и недовољно пространа за сву незбринуту децу. Пре извесног времена донесен је закључак да се стари дом оруши и на његовом месту подигне нови. За градњу дома највише су допринели гђа Софија грофица Елц и г. Максимовић. *(Дан)*

Г. Димитрије Боднаров нека се хитно јави нашој администрацији

?

О тешким приликама под којима живе данашњи Словаци у Мађарској пише се већ доста. Ових дана братиславски дневник „Словенска Политика“ донео је опширнији чланак о данашњим тешкоћама Словака у Мађарској. Братиславски лист пише да мађарски жандарми поступају веома некоректно са словачким сељацима. Они их просто одводе са поља у хатаре суседних општина и ту их бију, тако да ови постају дуже времена неспособни било за какав рад. Тако премлаћене одводе их после њихови рођаци кућама. Словаци су у Мађарској и привредно и душевно потпуно уништени. Мађарски жандарми наређују сељацима да секу винову лозу, пшеницу су морали да сеју врло ретко, како не би конкурисали мађарским велепоседницима. Лист пише да Словаци могу да се баве само оним пољопривредним културама којима не би конкурисали Мађарима.

У нови мађарски парламент, као што је познато, изабрано је 36 посланика из крајева који су припали Мађарској из Поткарпатске Украјине. Међу овим посланицима нема ниједног Словака, премда ових у Мађарској има преко 600.000 Мађари још нису извршили своје обећање да ће дозволити излажење једног словачког недељног листа, иако је братиславска влада дозволила Мађарима да у Словачкој издају свој дневник. Свакако, све ово се догађа због великог „ауторитета“ братиславске владе и познате „либералне политике“ Мађара према њиховим мањинама?

— *У ПРОЦЕСУ* који већ неколико дана траје пред посебним судом у Прагу против двојице немачких полициских наредника, Буле и Стера, због уморства чешког полицајца у Находу, дошло је до одлучног преокрета. Познати психијатар др. Буц (директор института за судску медицину у Бреслау), којега је прашки посебни суд позвао у Праг, утврдио је потпуну одговорност поменуте двојице чланова немачке окупационе војске и тако оборио покушаје одбране да као олакотну околност наведу „недовољну урачунљивост“ двојице полициских наредника. Сада се са највећом напетошћу прати даљи ток процеса, нарочито на чешкој страни, јер су, како је познато, против становника у Кладну предузете драконске мере, ради тога што је онде једно досада непознато лице устрелило једног немачког полицајца. У случају пресуде од стране прашког посебног суда имају оптужени немачки полицајци да очекују најтеже казне (казну смрти, доживотне робије или 15 година робије).

— *У СТАНУ ЈАПАНСКОГ МИНИСТРА* морнарице састало се дванаест генерала и адмирала на конференцију о међународној политичкој ситуацији. Овој се конференцији приписује највећа важност, јер није искључено да се ради о противницима мирног решења спорова с Енглеском. Тврди се да се ради о радикалним елементима, који траже дефинитивни обрачун с Енглеском и њену ликвидацију на Далеком Истоку.

Са великих ватрогасних свечаности у Жабљу

Жабаљ, 30 јуна. — Као што смо јавили, Добровољна ватрогасна чета у Жабљу прославила је на Видовдан врло свечано педесетогодишњицу и осветила своју заставу, којој је кумовао министар трговине и индустрије г. Јеврем Томић. Како је кум министар г. Томић, узео учешћа на видовданским свечаностима на Косовом Пољу, замењивао га је министар пољопривреде г. Никола Бешлић који је дошао у друштву министра без портфеља г. Франа Сноја. Присуствовали су и помоћник бана г. Драгомир Дринчић, као и старешина Ватрогасне заједнице Дунавске бановине г. др. Миша Матић.

Чин освећења извршили су окружни прота г. Милош Катић и парох г. Ђорђе Живанов.

Наша слика приказује: лево жабаљске девојке са заставом; десно — министар г. Бешлић привезује кумовску траку.

ГРОЗАН ЗЛОЧИН НА КОЛОНИЈИ БЕЛОМ ПОЉУ

Синови убили ванбрачног мужа својих мајки

убицу и разбојника

који се вратио са робије

Тело мртвог Лазара Черњаског исекли су секирама и затрпали у бунару

Бач, 30 јуна. — Лазар Черњаски, ратар из Белог Поља, пре неколико дана је нестао. Неки су тврдили да су у недељу у ноћи чули из његове куће очајничко запомагање. Истовремено је један жандарм открио у близини колоније Бело Поље трагове крви. На основу тих сумњивих околности поведена је истрага, која је открила да је посреди грозно убиство, које су извршили синови Лазара Черњаског.

Његова породица је тврдила да је он отпутовао у Нови Сад. Жандарми су дошли у његову кућу да провере гласове који су се пронели да је Лазар нестао. Када су жандарми ушли у кућу, приметили су да је један младић скочио кроз прозор и нестао у башти. Одмах су узети на саслушање ванбрачна жена Лазарева, Јулка, као и њен син 22-огодишњи Јован. Они су и даље тврдили да је Лазар отпутовао у Нови Сад.

Жандарми су, међутим, одмах приметили да је зид у соби свеже окречен. Претресли су фијоке и пронашли ножеве на којима су се могли јасно видети трагови крви.

Када су Жандарми упитали Јулку ко је искочио кроз прозор, она је изјавила да је то био Лазар Бабић, син прве ванбрачне жене Лазареве. Када су жандарми узели на саслушање Јулку и Јована, они су најзад признали да су Јован Жабаљац и Лазар Бабић убили Лазара Черњаског.

Истрага је утврдила да је Лазар у последње време био у завади са својом породицом. У недељу увече поново је дошло до свађе. Младићи су напали Лазара и истукли га. Жабаљац је зграбио секиру и ударио неколико пута по глави Лазара, који је под снажним ударцима пао. Младићи су ножем преклали Лазара а затим секиром његово тело раскомадали. Потом су раскомадан леш сместили у једно корито и још исте ноћи однели ван колоније и бацили месо у један исушени бунар. На леш су затим набацали земљу и тако га покрили.

На лице места изишла је судска комисија, на челу са старешином дражвног тужиоштва г. Веселином Томановим. У присуству убица, леш је извађен. Сви су се присутни згрозили видевши измрцварен леш. Жабаљац је плакао цело време и закривао лице да не види леш.

Жабаљац је изјавио да је Лазар тиранисао целу породицу. Он се пре кратког времена вратио из тамнице, где је издржао казну од 15 година робије због убиства и разбојништва Откако се вратио, свађе су биле на дневном реду и тако је у недељу дошло до убиства.

Јулка Жабаљац и њен син су ухапшени. Бабића, који се налазио у бекству, на основу потернице, у близини Бача је ухапсила жандармерија. Они су предати сомборском окружном суду.

ТАЈНА НЕСТАНКА КАСЕ ИЗ БЛАГАЈНЕ ОПШТИНЕ ОВЧЕ

Да ли је општинска каса украдена пре 16 година била — празна?

Панчево, 30 јуна. — У истрази која је поведена још пре 16 година, по нестанку касе из благајне општине Овча, дошло је до интересантног преокрета. Септембра 1923 године на тајанствен начин је нестала велика каса из општинске куће. Према пријави општинске управе, у каси је било 347.000 динара.

Да би случај био још тајанственији, Кузман Хеђан, коме је било поверено да ноћу чува благајну, није знао ништа да каже како је она нестала. По једној анонимној достави поведена је била пре две године нова истрага. Било је достављено да се каса налази у Дунавцу, у близини Овче. Каса је заиста била пронађена на дну Дунавца, али није могла бити извађена.

Истовремено су власти наредиле да се прегледају благајничке књиге општине Овче. Утврђено је било да у благајни, која је бачена у Дунавац, новаца уопште нема. Приликом прегледа благајничких књига, рачуноиспитач је констатовао да је општина продала сено и о томе је решење пало 31 јула. Продаја је након три дана извршена. Примитак протувредности забележен је, међутим, иако га је општинска благајна одмах примила, тек након два месеца, 4 септембра, тојест један дан након извршења крађе у благајни.

Због те околности појавила се сумња да у благајни уопште није било новаца, тим пре јер чланови тадањег општинског већа не могу да објасне зашто је пријем новца за сено забележен два месеца касније.

Истрага по овој ствари наставља се највећом енергијом, да би се најзад расветлила тајна нестанка општинске благајне.

У Апатину је одржан успели соколски јавни час

Апатин, 30 јуна. — Соколско друштво у Апатину приредило је свој јавни час, на коме су узели учешћа, поред вежбача свих друштвених категорија, Соколско друштво Сомбор и сеоске соколске чете Бачки Моноштор и Сонта, затим Мешовита грађанска школа у Апатину и основне школе Апатин, Стапар, Купусина, Дорослово и Богојево.

Већ рано ујутру почели су да пристижу учесници, једни возом, други камионима, трећи колима. Соколско друштво Сомбор повело је и своје обе фанфаре, а и Соколска чета Сонта дошла је са својом нараштајском фанфаром. Са школском децом дошао је и већи број њихових учитеља и родитеља.

Пре подне су од 8 до 11 часова одржане пробе вежби свих категорија на спортском игралишту СК. Апатин. После тога је формирана поворка, у којој је узело учешћа осим вежбача, и остало чланство Соколског друштва Апатин. Поворка је прошла главном улицом Краља Александра и зауставила се пред општинском кућем, где ју је дочекао штинском кућом, где ју је дочекао шевић и леп број родољубивог грађансва Апатина.

Соколе и остале учеснике поздравио је патриотским говором старешина Соколског друштва г. др. Матија Пађен, сремски лекар, истичући значај соколског рада, нарочито у данашње време, у овим нашим северним крајевима.

У име Соколске жупе Нови Сад поздравио је учеснике изасланик жупе г. Милан Радић, председник Сирочадског стола у Сомбору, изражавајући своје задовољство што види пред собом тако импозантан број Сокола у Апатину. После тога су сви присутни, уз пратњу музике, отпевали свесловенску химну „Ej, Словени“.

После подне, у 16 часова, на спортском игралишту одржан је јавни час, на коме су изведене вежбе свих соколских категорија и школске деце. Предводили су начелник и начелница Соколског друштва Апатин, г. Светислав Драпшин и г-ца Квета Новотни. Јавном часу је присуствовао и начелник сомборског окружја г. др. Влада Цветић, лекар из Сомбора.

Све су вежбе изведене на опште задовољство не само публике, него и стручног техничког вођства.

Увече је било другарско вече у Шилеровој гостионици. *(Дан)*

„НОВА ВЛАДАВИНСКА КОМБИНАЦИЈА ОСЛАЊАЋЕ СЕ НА ПРОЧИШЋЕНУ ЈРЗ И СДК“

Разматрајући политичку ситуацију, загребачки „Обзор“ пише, поред осталог: „Ако се остваре оптимистичке прогнозе многих новина и појединих полиичтких кругова о скором успешном свршетку загребачких разговора, може се предвидети да ће се нова владавинска комбинација ослањати, барем у прво време, на прочишћену ЈРЗ, те на СДК. То је, свакако, правац којим би се имала развијати садашња политичка ситуација ако се потпишу најављена уговарања између председника владе г. Цветковића и г. др. Мачека“.

Роман „Дана“

АПЕНИНСКИ ЂАВО

19

Марио Кончини

И лепој играчици из Милана се у том тренутку учинило као да је тим курјачким чопором управљао неки невидљиви диригент ,који је своју палицу бацио међу изгладнеле животиње и наредио им да без милости навале на дворац, у коме има доста хране и свега што гладан створ жели да има...

Маринела се сасвим приљубила уз Бепа и као да је била хипнотисана, посматрала је оно што се у идућим тренуцима одигравало у непосредној близини грофовог дворца. И одједном десило се нешто чудно, нешто неочекивано. Равномерно клопотање неке машине, злослутне и страшне, почело је да се разлеже по снежној околини двора. Та лупа је постајала све чешћа и жешћа и претворила се ускоро у праву паклену музику. Митраљез на крову је прорадио, то је Маринели било јасно.

— Митраљез, промуцала је једва чујним гласом.

— Да, то је та паклена, ђаволска машина која убија све што стиже на своме путу, одговорио је Бепо пригушеним гласом.

Маринела је уперила сада свој поглед према ивици шуме, која се налазила испред улаза у дворац. Снег је прскао, пштао и разлетео се на све стране од снажних митраљеских метака. Изгледало је као да се на ивици шуме налазе десетине водоскока из којих прска бујна кристална вода.

Курјаци су падали као снопље од митраљеских метака. Њихов урлик је сада био још страшнији. Митраљез је у кругу косио немилосрдно своје четвороножне жртве и ту је мало живих курјака остало. Очајни самртнички крици изгладнелих звери разлегали су се по целој околини као вапај стотине хиљада бедника, који траже хлеба, а које хране пушчаним мецима...

Није прошло ни петнаест минута и страшна трагедија је приведена крају. Маринела је са највећим запрепашћењем и скоро засталим срцем приметила да је од огромног броја курјака једва неки остао жив и тај је био сав обливен крвљу и ваљао се по снегу у самртним мукама... Само мањи број ових јадних животиња успео је да умакне у последњем часу у шуму, да тамо продужи са страшним гладовањем.

На цео предео око дворца грофа Енрика Сатанелиа спустила се ускоро гробна тишина.

Маринела је, стресајући се још од од страха и гађења које је осетила посматрајући страховиту пустош међу јадним и гладним курјацима, упитала тужним, уморним гласом Бепа:

— Знам ко је пуцао из митраљеза са крова... То је био твој свирепи господар, сотона...

— У праву си, сињора.

— Ако је тако, радије ћу отићи међу оне гладне и огорчене курјаке или ћу дозволити да ме тај звер-гроф прорешета митраљеским мезима, али нећу више очима да видим тога ђавола...

— Ако ти не будеш хтела да га видиш, доћи ће он к теби да те види.

— Не дозвољавам да дође пред моје очи.

— Он ће ипак доћи.

— Немој дозволити, Бепо, да дође овамо!

— Ово је његова кућа. Ту је он господар. Ја сам само његов понизан слуга и немам речи...

— Нећу да га видим. Знај да ћу полудети ако се буде усудио да ми се приближи.

Али још док није сасвим изговорила ове речи, на вратима се појавио гроф Енрико Сатанели. На његовом лицу се оцртавао триумфалан осмех, што је тога ђавола у људском облику чинило још одвратнијим и страшнијим.

— Како вам се допада ова лепа и интересантна игра пред дворцем, Маринела? упитао је он осмехујући се задовољно.

— Торњајте се одавде, скоте један! Ја се грозим од вас, ви сте изрод, сотона, страшило људско!

— Признајем, лепа жено да сам све то, али ипак морате и ви признати да је лепо било...

— Ви сте обичан убица и злочинац!

— Ха-ха-ха! смејао се слатко домаћин. Убица курјака. Велики, тежак злочин, лепа сињора. Ја сам морао да приредим крвопролиће међу тим скотовима, јер се због тих бестија већ није могло ни из куће излазити. Сада сам добро прочистио целу околину дворца и имаћу дуже времена мира од тих крвожедних звери. Недељама се у овом крају неће моћи да види ни један курјак. Мораћу да одем веома далеко, кад сам будем желео да убијем неког од тих шумских лепотана.

Маринела је сва бледа и уздрхтала слушала ове скроз хладно и одмерено изговорене речи грофове. И одмерила је мрским, презривим погледом звер-човека, сотону.

Она је уморним, тихим гласом рекла своме отмичару:

— Много сам уморна. Желела бих да спавам...

Гроф је дао миг Бепу и овај се, истина невољно, али ипак послушно удаљио из собе. Маринела је крикнула:

— Бепо! Не одлази! Остани овде!

Гроф Енрико Сатанели се одлично забављао и држао рукама за трбух, толико се тресао од смеха.

ПОСЕБНА АКЦИЈА Г. ДР. ЛАЗЕ МАРКОВИЋА

Београдска „Независна трибуна“ пише: „У политичким круговима упорно се тврди да г. др. Лаза Марковић са једном групом својих пријатеља не жели настављати политику коју је досада водила УО. Тврди се да претстоји његова изјава јавности, у којој ће г. др. Марковић изнети своје гледиште на све актуелне политичке проблеме. Ако би те вести биле тачне, онда претстоји читав низ политичких догађаја као последица пречишћавања у ЈРЗ, пошто један део радикала из Главног одбора сматра да данас и не постоје разлози да они остану изван странке коју су сами стварали“.

Нови број Гласника Пољопривредне коморе

Из штампе је изишао нови, трећи број Гласника Пољопривредне коморе Дунавске бановине, службеног органа коморског, и информативног листа за припаднике Пољопривредне коморе. Под уредништвом коморског секретара инж. г. Борислава Костића, Гласник у своме трећем броју третира низ актуелних пољопривредних питања и питања аграрне политике. Тако се на уводном месту бави питањем појевтињавања цена плавог камена које је, несумњиво, од огромног значаја за велики број наших виноградара. У закључку чланка се каже да су досада код нас неколико пута покретане акције за решење питања цена плавом камену. Нажалост, није се ништа постигло. Пољопривредним коморама је дужност да штите интересе пољопривредника, те су оне позване да воде сталну акцију да би се питање цена плавом камену решило задружном производњом уз помоћ државе. Пољопривредна комора Дунавске бановине сматра за један од својих главних задатака рад на решењу питања цена плавом камену.

Међу својим извештајима и вестима Гласник у свом последњем броју доноси читав низ актуелних и важних пољопривредних информација. Часопис, најзад, доноси извештаје о кретању цена са тржишта као и службене вести Пољопривредне коморе. Часопис излази једанпут месечно на двадесет страна великог кварт формата у лепој техничкој опреми.

РЕЗУЛТАТИ ВИШЕГ И НИЖЕГ ТЕЧАЈНОГ ИСПИТА НА ВУКОВАРСКОЈ ГИМНАЗИЈИ

Вуковар, 29 јуна. — У Државној реалној гимназији завршени су течајни испити свршених ученика четвртог и осмог разреда. Испитима је претседавао изасланик Министарства просвете г. др. Владимир Дворниковић, професор универзитета. Резултат испита је овај: У IV-а разреду, од 35 ученика, четворица су завршили разред с одличним успехом, а пет их је опроштено полагања нижег течајног испита. То су ученици: Страхиња Дреновац, Ненад Радаковић, Макс Станишић и Пољац. С врло добрим успехом положило је испит 4, а с добрим успехом 17 ученика. Поправни испит полаже 7 ученика, а двојица се одбијају на годину дана. У IV-б разреду, од 31 ученице, 9 је опроштено полагања испита, 7 ученица положило је испит с врло добрим, а 10 са добрим успехом. Поправни испит полаже 5 ученица.

Виши течајни испит био је, углавном задовољавајући. Од полагања су опроштени Радомир Бингулац и Јулија Молнарева. Испит су положила 23 ученика, док је на поправни испит одбијено 6 ученика.

Ђ. Ј. Д.

ЗА НЕКЕ БАТИНЕ САРАДНИКЕ НАСТУПИО ЈЕ ГОДИШЊИ ОДМОР

Вуковар, 29 јуна. — У суботу је наступио годишњи одмор за Батинске раднике у Борову. Одмор ће трајати, као и прошле године, четрнаест дана. Гумарске и обућарске радионице обуставиле су рад, док ће нека помоћна одељења радити и преко одмора.

СПОРТ

Писмо из Панчева

Завршено је првенство Јужне зоне другог разреда Петровградског потсавеза

Како су се држали поједини јужнобанатски клубови

Панчево, 29 јуна. — Прошле недеље завршено је првенство другоразредних клубова Јужне зоне Петровградског потсавеза, па је таблица истог добила следећи изглед:

П.С.К.	18	11	2	5	36:14	27
Јупитер	18	11	6	1	52:23	23
Славија	18	9	5	4	65:57	22
Викторија	18	8	4	6	35:26	22
Банат	18	8	5	5	48:29	21
Спарта	18	8	7	3	55:30	19
Б.А.К.	18	8	8	2	45:36	18
Јадран	18	5	8	5	34:46	15
Војводина	18	3	13	2	16:68	8
Рапид	18	2	15	1	19:83	5

Бројеви значе: играо, добио, изгубио, нерешено, дао, примио голова и број бодова.

Према горњој табели видели смо пласман и поредак свих клубова.

ПСК је заузео прво место, без много тешкоћа, и представио се као једна уиграна целина, па му је титула првака Јужне зоне часно припала. У квалификационим утакмицама ће лоше проћи, јер му се тим моментално не налази у пуној форми, услед одласка неколико играча на отслужење војног рока.

Јупитер, као претставник Беле Цркве, са мање више среће, могао је исто заузети прво место на табели. Играчи су му били променљиве среће. Као други клуб на табели достојно ће нас репрезентовати у квалификационим утакмицама.

Славија је добро започела а нарочито у јесењој сезони, када је била и првак. Што се првенство продужавало, Славија је све горе и горе пролазила. Види се да је у опадању.

Викторија, као претставник Вршца часно се борила и са мало више среће могла се боље пласирати т. ј. доћи и на друго место.

Банат је лоше започео, али је на крају сјајно прошао. У пролетњој сезони није ниједну утакмицу изгубио; да је имао тај тим и у јесењем првенству, заузео би сигурно прво место.

Спарта је, према игри и квалитету, заузела одговарајуће место и доказала, да је само на свом терену непобедива, док је на страни све утакмице редом губила.

Б.А.К. није имао среће у овом колу првенства. Јесенас је три утакмице морао дати пар форфе, т. ј. играо је са једним играчем који није имао право наступа. Да није имао тај малер, заузео би једно од водећих места на табели.

Јадран, као трећи претставник Панчева, лоше је прошао у овом првенству. Уместо да је свој тим подмладио, он је увео унутра старе и испуцане „звезде“ Баната, које нису ништа вределе за нови клуб. Једна школа више за управу Јадрана.

Војводина и Рапид служили су осталим кубовима за поправљање голдиференције. У њиховим тимовима има врло много слабих играча.

Као што се види сви клубови су се претставили у правој боји, и заузели су она места која су према игри и заслужили.

Ђорђе Пантелић

ШКОЛА И СПОРТ

Оснивање спортског клуба у Другој мушкој гимназији у Новом Саду

При овдашњој Другој мушкој гимназији намерава се основати спортски клуб са више секција. Правила су углавном већ израђена и биће послата на одобрење Министарству просвете, тако да ће почетком нове школск егодине клуб почети са радом.

Ученици ове гимназије су необично талентовани лакоатлетичари и добри организатори, а ако се и надаље буду користили саветима свога наставника г. Зличића, успеће да временом ниво свога клуба подигну на завидну висину.

Треба споменути успех ногометне секције коју води агилни Радомир Радивојевић-Вачић. Упркос кратког времена ногометна секција је одржала првенство гимназије, а једанпут је школска репрезентација наступила пред новосадску публику, и у игри са подмлатком Војводине извукла частан резултат. Затим, лакоатлетска секција је одржала под вођством Милана Вранића више лакоатлетских такмичења са којима су читаоци били упознати преко „Дана“.

Управа гимназије са очитом симпатијом прати успехе својих ученика, и у свакој прилици се труди да покаже да јој је стало да има примерно васпитану спортску омладину.

М. Васиљевић

Штефаник—Грађански (Ср. Митровица) 3:2 (3:2)

Стара Пазова, 29 јуна. — На игралишту Штефаника одиграна је у недељу пријатељска утакмица између Штефаника и Грађанског из Срем. Митровице. Штефаник је заслужено победио Грађанског са 3:2. Код домаћих најбоља је била ужа одбрана која има и највише заслуга за ову победу.

Голове за Штефаник дао је Очовај и Медвеђ, а за Грађански центар и десно крило.

Посетите највећу мануфактурну трговину
Милоша М. Ралетића
НОВИ САД, КР. ПЕТРА I, бр. 2—4,
где ћете добити уз невероватно јевтине цене мушке и женске штофове, свилу из сопствене творнице, тепихе, завесе, плишане чаршаве, платна, зефире, као и осталу мануфактурну робу.

ПОСЛЕДЊЕ СПОРТСКЕ ВЕСТИ

Утакмица „Војводина“-ССК у Скопљу одржаће се у 8 ч. ујутро

Полуфинална квалификациона утакмица за улазак у лигу између новосадске Војводине и Скопског спорт клуба, која се има одиграти у недељу 2 јула о. г. у Скопљу, по наређењу надлежних спортских власти имаче да почне већ у 8 часова ујутро, због једне друге приредбе која ће бити у Скопљу истога дана поподне.

Како смо обавештени, Новосађани ће морати да оду у Скопље знатно ослабљени. Наиме, одлично десно крило Војводине Бранко Срећков, као што је познато, због повреде ноге неће моћи да игра више недеља. Сада је дошло у питање учешће у тиму још једног одличног навалног играча, Шосбергера, који је такође повређен у ногу. Све ове околности много ће хендикепирати новосадског првака уочи његових одлучујућих претстојећих сусрета.

Утакмицу ће водити г. Васа Стефановић из Београда.

Игралиште у Чуругу суспендовано

Потсавез је, због неспортских инцидената на минулој квалификационој другоразредној утакмици НФК-Хајдук, одредио суспензију Хајдуковог игралишта док се истрага не заврши.

Банат (Панчево)—Славија 3:1 (0:1)

Стара Пазова, 29 јуна. — У недељу је овде гостовао Спорт клуб Банат из Панчева и у пријатељској утакмици победио домаћи тим Славије са 3:1. Банат је успео да победи Славију само зато, јер је у тиму имао добра крила која су често својим продорима доводили у опасност гол Славије.

Зденко Долинај

Извршн. бр. 149/1939.

ОБЈАВА О ЈАВНОЈ ДРАЖБИ

Потписани судски извршитељ на основу §-а 225 зак. о извршењу и обезбеђењу из 1930 год. објављује да ће се услед закључка Среског суда у Б. Тополи донешеног под бројем III И. 332/39 у корист тражиоца извршења Тот трг. дрва д. д. из Б. Тополе (кога заступа адв. др. Бошан Шаму, из Б. Тополе) против извршеника из Б. Тополе за наплату 8.984 динара главнице и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби од 14 јуна 1939 год. под бр. И. 332/39 и то: 1 писаћа машина „Континентал“, 1 мала каса, 60 вреће брашна бр. 5, 24 вреће брашна бр. 7, 24 вреће жита и 2 вагона букове цепанице (горивог дрвета) процењене на 15.620 динара.

Јавна ће се дражба одржати на дан 10 јула 1939 год. у 15 часова после подне у Б. Тополи, у млину извршенице, у Краља Петра Ослободиоца улици.

Купац је дужан купљени предмет одмах исплатити и преузети.

Бачка Топола, 27 јуна 1939 год.

Ст. Ерцеговац
судски извршитељ.

ОГЛАС ЛИЦИТАЦИЈЕ

Средишњи уред за осигурање радника одржаће код Окружног уреда за осигурање радника у Сомбору на дан 17 јула 1939 у 11 сати трећу јавну офертану лицитацију за издавање свеукупних грађевинских и занатских радова за доградњу једне спратне зграде Окружног уреда за осигурање радника у Сомбору.

Све потребите упуте, као и подлоге за састављање понуда могу се добити дневно код Техничког отсека Средишњег уреда за осигурање радника или код Окружног уреда за осигурање радника у Сомбору.

У Загребу, 30 јуна 1939.

Број: 27384—1939.

СРЕДИШЊИ УРЕД ЗА ОСИГУРАЊЕ РАДНИКА

Мали огласи

МОЛАЦ
Новоотворени бифе у Танурџићевој палати. Турманска јела. Племените пиће. Марљива послуга. (1714)

ПРОДАЈЕ СЕ
комплетна спаваћа соба, завесе, спрема за бебу итд. Прегледати само пре подне Војводе Мишића 8а I спрат лево (угао Генерала Васића). (1710)

Траже се вешти
УЛИЧНИ
продавци новина
ЈАВИТИ СЕ АДМИНИСТРАЦИЈИ „ДАНА“, КР. АЛЕКСАНДРА 7

КРОЗ НОВИ САД

УРАНИА

Данас у 5, 7.15 и 9.15 часова

„ВЕЧИТИ ЗАРУЧНИК“

ИЛИ ЧОВЕК, КОЈИ НЕ МОЖЕ РЕЋИ „НЕ“

КАРЛ ЛУДВИГ ДИЛ
ЛЕО СЛЕЗАК - КАРИН НАРД

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. **Музеј Матице српске** отворен од 11—12 часова.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ
Од 23 до 30 јуна

Апотека Гросингер Мр. Јована, Краља Петра ул. бр. 30. Телефон 27-40.

Апотека Михелс Мр. Јулија, Краља Петра II 70. Телефон 29-51.

Апотека Насл. Жигровића, Петроварадин.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА
„Књаз Милош“ Ш. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-20 и 32-42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД: Телефон 169. РУМА: Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА: Тел. 40.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени су: Петар син Андрије Илеша, надничара и Терезе Хорват.

Венчања није било.

Умрли су: Коста Кешељ, ратар, стар 52 године.

—ooo—

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 30 јуна 1939.

У берзанском промету закључено је данас:

ПШЕНИЦА: бачка 153—155, банатска 152—154, сремска 153—155, славонска 154—156.

РАЖ: бачка 130—132.50.

ЈЕЧАМ: бачки и сремски 140—142.50.

ЗОБ: бачка, сремска и славонска 144—146.

КУКУРУЗ: бачки 124—125, паритет Инђија 124—125.

БРАШНО: 0гг и 0г бачко и банатско 235—245, број 2 215—225, број 5 195—205, број 6 175—185, број 7 150—160, број 8 117.50—122.50. 0гг и 0г сремско и славонско 230—240, број 2 210—220, број 5 190—200, број 6 170—180, број 7 145—155, број 8 117.50—122.50.

МЕКИЊЕ: бачке 108—110, банатске 100—102. сремске 104—106.

ПАСУЉ: бачки и сремски бели без вреће 295—300.

МАСТ: у кантама по 25 кг бруто за нето 1380—1400

Тенденција: постојана.

ПРОМЕТ: Средњи.

РАСПОРЕД ХОРОВА ЗА НЕДЕЉУ

За недељу, 2 јула, установљен је овај распоред хорова за појање при Св. Литургији: у Саборној цркви Српско црквено певачко друштво „Иса Бајић“ у Кули; у Алмашкој цркви хор Саборне цркве, облачење и апостол Стеван Жорж; у Успенској цркви Русинско православно црквено певачко друштво „Зарја“; у Николајевској цркви хор Стевана Иванчевића.

После тридесет година састали су се у Н. Саду бивши матуранти

Српске православне велике гимназије

Тридесетогодишњи састанак од матуре одржали су у четвртак некадашњи матуранти предратне Српске православне велике гимназије новосадске. У гимназији је матуранте поздравио директор гимназије „Краља Александра Првог“ г. др. Бранко Магарашевић. После састанка у гимназији, у истој дворани у којој је некада био осми разред, одржан је у саборној цркви помен преминулим професорима и друговима а на којем је чинодејствовао са свештеницима својим бившим школским друговима епископ Викентије; у Белој Лађи је био заједнички ручак на коме су ови некадашњи матуранти провели са још живим својим бившим професорима неколико часака у пријатељском разговору, обнављајући лепе успомене из дана свога ђаковања. Од матураната који су у Српској новосадској гимназији матурирали 1909 године живи су гг. проф. Душан Будимировић, у Београду; инж. Милош Веселиновић, у Скопљу; касациони судија Воја Гомирац, у Новом Саду; прота Богдан Дејановић, парох у Борову; др. Војислав Дима, лекар у Новом Саду; др. Светозар Ивковић, адвокат у Загребу; др. Јован Јовановић, судија Окружног суда у Петровграду; прота Урош Ковинчић, Араду; Владан Лотић (болестан), у Новом Саду; инж. Бранко Манојловић, у Загребу; Трива Милитар, дописник Централног пресбироа, у Новом Саду; м. фарм. Миливој Мољац у Петровграду; Ђорђе Мургуловић, чиновник финансиске дирекције у Новом Саду; др. Паја Поповић, апелациони судија у Новом Саду; епископ Викентије Проданов, у Сремским Карловцима; парох Миленко Рунић у Турији, Никола Степанов, секретар банке у Старом Бечеју; инж. Душан Тошић, у Новом Саду; парох Ђорђе Цвејић, у Новом Кнежевцу и парох Самко Ширка, евангелички сениор у Гложану.

Од некадашњих професора присуствовали су гг. Стеван Милованов, директор гимназије у пензији, Душан Јованов и Глиша Мирковић.

У близини Римских Шанчева разбојници напали и опљачкали

водића коња Карла Дикхарта

После кратког времена разбојници су већ били ухваћени

Јуче после подне, око 17 часова, у близини Новог Сада, код железничке станице Римски шанчеви, извршен је дрски разбојнички напад. Два младића опљачкала су Карла Дикхарта, водића коња, а затим су побегли. Полиција је још у току ноћи пронашла розбојнике, који се већ налазе у рукама власти.

Карлю Дикхарт је имао посла на станици. Када је пошао према Бачком Јарку, у близини станице, изненада су га зауставила два младића:

— Паре или живот, повикали су младићи, који су у рукама држали неке предмете, који су личили на револвере.

Дикхарт се збунио. Одмах је стао. У почетку је мислио да се ради о шали, јер није могао претпоставити да ће га усред бела дана, на прометном месту, неко напасти. Али младићи нису дуго оклевали. Када су видели да Дикхарт не мисли да се преда зграбили су га, оборили на земљу и почели да га даве. Тако су га приморали да преда сав новац и вредности које је при себи имао.

Разбојници су узели 164 динара у готовом новцу као и сат и ланац, у вредности од 1000 динара. Дикхарт се одмах упутио на железничку станицу и телефоном пријавио случај полицији. Моторизовани полицајци, после кратког времена, већ су се појавили на месту разбојништва. Одмах је поведена истрага. Дикхарт је полицајцима испричао случај и дао тачан опис нападача.

Полицајци су се одмах дали у потеру. На друму једна патрола је приметила два младића, који су се дали у бекство. Након кратког времена полицајци су их стигли. Приликом претреса код њих је нађена свота од 164 динара. Међутим, сат и ланац нису пронађени. Полиција је утврдила идентитет младића. То су Јосип Згурић и Фрања Бродбек, скитнице.

На саслушању младићи су признали дело. Они су сат и ланац бацили, јер су се бојали да ће, ако их ухапсе, против њих служити као доказ. Бране се да нису имали новаца и да су у великој беди.

Полиција их је спровела у Нови Сад. Истрагу по овој ствари води шеф кривичне полиције г. Родољуб Маленчић. Код Згурића је пронађен одвртач којим је напао Дикхарта. После завршене истраге разбојници ће бити предати суду.

ПАЖЊА!

ФОТО-АМАТЕРИ обратите пажњу на нашу израду и на наше цене. Филм који сте плаћали 18 дин. код нас ћете плаћати **10 дин.**

Фото Студио Рojал
Трг Ослобођења 2

Привредно-кредитна задруга скаута у Новом Саду одржаће у среду 12 јула о. г., у 20.30 часова, своју редовну годишњу скупштину. Скупштина ће се одржати у скаутским просторијама (угао Школске улице).

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Прекид електричне струје. Електрична струја биће ископчана у недељу, 2 јула о. г., у улицама: Поенкареовој, Луја Бартуа, Браће Рибникара, Краља Петра Другог до рмпе, Љубљанској, Руменачки пут, Иванданско несеље и околини од 3.30 до 8 часова, а Железничкој, Краља Петра Првог, Краља Александра, Бана Дуњића, Владике Гедеона, Косовској, Ђорђа Рајковића, Пут на Кланицу од 6—8 часова.

Код Апелационог суда у Новом Саду положили су адвокатски испит гг. Станимир Милић, судиски приправник Српског суда у Старом Бечеју, и Владимир Томановић, судиски приправник Окружног суда у Суботици.

Полазак на Јадран. У Трогир у 6.41 у понедељак. Пријаве се примају до суботе 18 часова. — Управа Трезвене Младежи.

Умрла је у Новом Саду, након дуге и тешке болести, у 76-ој години живота, Јелена Марковић-Финас, дугогодишња приватна наставница гласовира. Покојница је врло активно као чланица сарађивала у свим новосадским женским, хуманим и културним друштвима; била је чланица Матице српске и многих других националних наших установа, а била је цењена и уважена као добра и племенита жена. Матица напредних жена и Посестрима показале су лепу пажњу према покојници, дворећи и старајући се о њој у тешкој болести, а на њезином погребу присуствовале су многобројне чланице свих наших овдашњих женских друштава, одајући тиме последње признање једној својој ревносној чланици и племенитој Српкињи.

Обијач Тодор Кукурузовић осуђен је на шест година робије

Веће Окружног суда изрекло је пресуду Тодору Кукурузовићу, који је извршио око 28 похара, док га, коначно, након једне неуспеле операције, није ухватио један марински подофицир, о чему је „Дан“ опширно писао.

Признао је свега два дела. За остала тврди да их није могао извршити, пошто се у времену њиховог извршења налазио у иностранству. Веома интелигентан, он је као лађар уживао у Старом Бечеју веома добар глас. Нико није сумњао у њега. Кретао се по најбољим друштвима, помагао сиротињу и показивао се необично добар и поштен. Када је одлазио из Бечеја, опраштао се од својих познаника и наводио им да путује у иностранство. Он је, међутим, долазио у Нови Сад, где је вршио операције већег и мањег стила, а после извршених дела нетрагом ностајао. Ствари је продавао у Бечеју и у другим местима.

Приликом преслушавања по крађи код Руже Молнар, бединерке из Новог Сада, Ружа му се окренула и запитала га плачним гласом зашто је њу сиротицу покрао. Кукурузовић, збуњен, са на лицу исписаном жалошћу, одговорио јој је утучен:

— Да сам знао да сте тако сиромашног стања, верујте, не само да не бих узео ништа, већ бих вам још оставио на столу сто динара...

Суд је Кукурузовића прогласио кривим и осудио га на шест година и 6 месеци робије и трајан губитак часних права.

Власник за ДАН к. д.: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, главни уредник, Стевана Бранковићког 11. — Ротациона штампа: ДАН, штампарско-издавачко предузеће Краља Александра, 7.